

Tanums kommun

info@tanum.se

Rektorn vid Hamburgsundskolan

rektor@fjaellbackaskolan.tanum.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn i Hamburgsundskolan
i Tanums kommun

Tillsyn i Hamburgsundskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Tanums kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Hamburgsundskolan besöktes av Skolinspektionen den 27 och den 28 augusti 2013.

Fakta om skolan

Hamburgsundskolan, med cirka 290 elever, är en F–9 skola belägen i kustsamhället Hamburgsund i Tanums kommun. Skolan tar emot elever från Hamburgsund från förskoleklass till årskurs 9 och elever från Fjällbacka och Rabbalshede från årskurs 6 till årskurs 9. Skolledningen består av en rektor och två biträdande rektorer.

Resultaten på de nationella ämnesproven 2012 visar att andelen elever i årskurs 3 som nått kravnivån på samtliga delprov i matematik var 71 procent och i svenska 83 procent. I båda ämnena var resultatet något högre än i kommunen och i riket.

Resultaten på de nationella ämnesproven 2012 för årskurs 6 visar att cirka 90 procent av eleverna nått kravnivån i samtliga delprov i ämnena engelska, matematik och svenska – ett något lägre resultat än i kommunen men något högre än i riket.

Resultaten på de nationella ämnesproven 2012 för årskurs 9 visar att 97 procent nått kravnivån i samtliga delprov i ämnena engelska, matematik och svenska samt 90 procent i ämnet kemi – ett något högre resultat än i riket.

Enligt skolans sammanställning av resultaten för årskurs 3 läsåret 2012/13 nådde 92 procent av eleverna kunskapskraven för godtagbara kunskaper i ämnena matematik och svenska. I naturorienterande och samhällsvetenskapliga ämnen nådde samtliga elever kunskapskraven för godtagbara kunskaper. I årskurs 6 varierade andelen elever som nådde kunskapskraven för betyget E mellan 93 och 100 procent enligt skolans sammanställning.

Av Skolverkets nationella statistik framgår att Hamburgsundskolans genomsnittliga meritvärde 2012 var 203,1 jämfört med 211,4 för riket. De tre senaste läsåren har skolans meritvärden varit lägre än motsvarande för riket medan andelen elever med behörighet till något av gymnasieskolans nationella program varit högre än för riket.

Helhetsbedömning

Verksamheten vid Hamburgsundsskolan F–9 leds av en erfaren rektor som i sin organisation uppdragit åt två biträdande rektorer att fullgöra pedagogiska ledningsuppgifter inom årskurserna F–5 respektive 7–9.

Skolan har de senaste tre åren redovisat kunskapsresultat för årskurs 9 som legat lägre än riksgenomsnittet. Andelen elever med behörighet till något av gymnasieskolans nationella program har däremot varit något högre än motsvarande för riket. Skolans måluppfyllelse utvärderas och analyseras under rektors ledning och redovisas i skolans s.k. SKA-rapport¹. De senaste två läsårens resultatredovisning uppvisar stora skillnader mellan flickor och pojkar vad gäller genomsnittligt meritvärde, en skillnad som i huvudsak beror på pojkarnas låga meritvärden. Av skolans s.k. SKA-rapport framgår att analysen av pojkars lägre meritvärden utgör ett av Hamburgsundsskolans utvecklingsområden inför läsåret 2013/14.

Vid tillsynen framkommer inte annat än att eleverna erbjuds en utbildning som präglas av trygghet och studiero. Dock måste Hamburgsundsskolan uppdatera planen mot kränkande behandling och erbjuda ämnet svenska som andraspråk till elever som är i behov av det. Vidare måste rektor i sin tjänstefördelning se till att lärarna har utbildning avsedd för den undervisning de bedriver.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tanums kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 december 2013 redovisas för Skolinspektionen.

---

¹ SKA: systematiskt kvalitetsarbete

Personalkompetens

Bedömning

Tanums kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Personalen vid skolenheten ska ha utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Enligt skollagen ska lärare användas som har en utbildning avsedd för den undervisning de bedriver.

Vid en genomgång av Hamburgsunds skolans tjänstefördelning framgår att lärare vid skolan undervisar i ämnen där man inte är behörig. I samtal med rektor framkommer att det på skolan finns ämnesbehöriga lärare att tillgå i tillräcklig omfattning för att tillgodose kravet på lärarnas behörighet. Trots detta finns det lärare som inte är utbildade för delar av den undervisning man bedriver. Exempel härpå är en lärare med utbildning i historia och samhällskunskap som undervisar i geografi i årskurserna 6–9. Läraren är anställd före den 1 juli 2011. I ämnet geografi finns andra behöriga lärare att tillgå på skolan. Rektor har i tjänstefördelningen valt att göra andra prioriteringar vilket resulterat i behörighetsbrist i ämnet geografi enligt vad som framkommit vid kommunikeringen av förslaget till beslut.

Utredningen visar att lärarkompetensen vid skolenheten inte tillfullo används utifrån lärarnas utbildning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13 § första stycket skollagen, Krav på legitimation från 1 december 2013

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Tanums kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna ska erbjudas utbildning i den omfattning de har rätt till.

Motivering

Enligt skolförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever om det behövs. Undervisning i svenska som andraspråk ersätter

undervisning i svenska. Rektor beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Vid samtal med lärare framkommer att elever i Hamburgsundskolans tidigare årskurser som skulle behöva svenska som andraspråk inte erbjuds ämnet svenska som andraspråk utan istället får de stöd i ämnet svenska. Rektor har inte beslutat att dessa elever ska läsa svenska som andraspråk istället för ämnet svenska.

Utredningen visar att ämnet svenska som andraspråk erbjuds som stöd i ämnet svenska, inte som ett alternativt ämne. Därmed uppfylls inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 4-5 §§ skollagen och 5 kap. 14-15 §§ skolförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Tanums kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Det finns inte en plan mot kränkande behandling som anger dels de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling det aktuella året, dels innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Det framkommer vid samtal med rektor, elever och lärare att det bedrivs ett värdegrundsarbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling vid Hamburgsundskolan. Skolan har tydliga rutiner för hur personal, som får kännedom om att en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling,

anmäler detta till rektor samt hur signaler om kränkande behandling anmäls till huvudmannen.

Inför tillsynen har Hamburgsundskolan lämnat in sin Likabehandlingsplan 2012-2013 till Skolinspektionen – ett dokument som till vissa delar relaterar till inaktuell lagstiftning. Planen omfattar även en plan mot kränkande behandling. Av planen, som är gemensam för Fjällbacka-, Rabbalshede- och Hamburgsundskolorna, framgår inte hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. Respektive skolas verksamhet syns inte heller i planen. Däremot framgår det vilka åtgärder som ska genomföras för att främja och förebygga kränkande behandling på skolorna under läsåret 2012/13. En kartläggning i form av en enkätundersökning, gemensam för hela kommunen, har gjorts. På trygghetsrådet får eleverna också visa på en karta var det finns otrygga platser. Resultaten av kartläggningarna syns dock inte i skolornas likabehandlingsplan, då de åtgärder som kontinuerligt genomförs inte alltid utgår från resultatet av denna kartläggning. Inte heller här syns varje skolas/verksamhets specifika behov. I samtal med rektor och lärare framkommer att planen ska revideras.

Utredningen visar att skolans plan mot kränkande behandling inte utifrån skolans behov anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling det aktuella året och inte heller finns i planen en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Eftersom planen är gemensam för tre skolor framgår inte respektive skolas verksamhet i planen. I utredningen har dock inget annat framkommit än att skolan i övrigt bedriver ett förebyggande arbete för att förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Därmed bedöms bristen som mindre allvarlig och huvudmannen tilldelas en anmärkning.

Författning

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen, Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden 6 kap. 8 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Elisabeth Fogelberg deltagit

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Gerhard Eriksson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.